

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKEHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ARCHEOLÓGIA 25
ROČNÍK CIX – 2015

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKÉHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ARCHEOLÓGIA 25
ROČNÍK CIX – 2015

Bratislava 2015

ANNALES MUSEI NATIONALIS SLOVACI
ZBORNÍK SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO MÚZEA

CIX- 2015
ARCHEOLÓGIA 25

Redakčná rada/Editorial Board

PhDr. Juraj Bartík, PhD. (predseda/Chairman), Doc. PhDr. Gertrúda Březinová, CSc.,
Mgr. Radoslav Čambal, PhDr. Beata Egyházy-Jurovská, PhDr. Zdeněk Farkaš, PhD.,
PhDr. Matej Ruttkay, CSc., PhDr. Etela Studeníková, CSc., PhDr. Vladimír Turčan

Zostavovateľ/Edited by
PhDr. Vladimír Turčan

Preklad do nemeckého, anglického a slovenského jazyka/translation into English,
German and Slovak languages: REELS, s. r. o., Stephanie Staffen, Radoslav Čambal

Publikácia je recenzovaná/publication is reviewed

Za jazykovú úpravu príspevkov zodpovedajú autori/the Authors are responsible for their contributions

Grafická úprava/Graphic design
Matúš Lányi

Tlač/Print

Vydalo/Published by: Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum, Bratislava 2015
Náklad/Numbers of the copies: 350 kusov

© Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum/Slovak National Museum-Archaeological Museum 2015

ISBN 978-80-8060-365-6
ISSN 1336-6637

ZBORNÍK SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO MÚZEA CIX – 2015 ARCHEOLÓGIA 25

OBSAH / INHALT

TOMÁŠ KOLON:

- 11 NÁLEZ DISKOVITÉHO MLATU A MLATU SO ŽLIABKOM ZO ŠPAČINIEC
18 DISCOVERY OF A DISC MACEHEAD AND A GROOVED SLEDGEHAMMER FROM ŠPAČINCE

JANA MELLNEROVÁ ŠUTEKOVÁ – PAVOL JELÍNEK – JANA HLAVATÁ – DANIEL KENDRALA:

- 19 SÍDLISKOVÝ OBJEKT WIESELBURSKEJ KULTÚRY V BRATISLAVE-RUSOVCIACH
28 EIN SIEDLUNGSOBJEKT DER WIESELBURG-KULTUR IN BRATISLAVA-RUSOVCE

SIMONA SLIACKA:

- 31 KOLEKCIA DROBNÝCH BRONZOVÝCH ŠPERKOV Z LISOVSKEJ JASKYNE
35 EINE KOLLEKTION VON KLEINEM BRONZESCHMUCK AUS DER LISKOVSÁ HÖHLE

DAVID PARMA – BLANKA MIKULKOVÁ – MIROSLAV ŠMÍD – HANA NOHÁLOVÁ:

- 37 SÍDELNÍ AREÁLY STŘEDNÍ DOBY BRONZOVÉ Z DRNOVIC U VYŠKOVA
71 MIDDLE BRONZE AGE SETTLEMENT AREAS IN DRNOVICE, VYŠKOV COUNTY

ZOJA BENKOVSKY-PIVOVAROVA:

- 73 ZUR TERMINOLOGIE DER BRONZEZEITLICHEN HÜGELGRÄBERKULTUR IN MITTELEUROPA
87 K TERMINOLOGII MOHYLOVEJ KULTÚRY DOBY BRONZOVEJ V STREDNEJ EURÓPE

RADOSLAV ČAMBAL:

- 89 SÍDLISKO KALENDERBERSKEJ KULTÚRY V DUNAJSKEJ LUŽNEJ-NOVÝCH KOŠARISKÁCH
154 SIEDLUNG DER KALENDERBERG-KULTUR IN DUNAJSKÁ LUŽNÁ-NOVÉ KOŠARISKÁ

ALENA ŠEFČÁKOVÁ:

- 160 ANTROPOLOGICKÁ A ARCHEOZOOLOGICKÁ ANALÝZA NÁLEZU Z OBJEKTU 1/02
Z DUNAJSKEJ LUŽNEJ – NOVÝCH KOŠARÍSK (OKR. SENEC)

IGOR MURÍN:

- 161 INTERPRETATION OF GEOPHYSICAL SURVEY OF AN EARTHEN MOUND FOR ARCHAEOLOGICAL
PURPOSES, MOST PRI BRATISLAVE
169 INTERPRETÁCIA GEOFYZIKÁLNYCH MERANÍ (ZEMNÉHO NÁSYPU) PRE ARCHEOLOGICKÉ ÚČELY,
MOST PRI BRATISLAVE

MARTIN KVIETOK:

- 171 NOVÁ LOKALITA Z DOBY LATÉNSKEJ V PRIECHODE (OKR. BANSKÁ BYSTRICA) A JEJ POSTAVENIE
V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA HORNÉHO POHRONIA
192 NEW LOCATION FROM THE LATÈNE PERIOD IN PRIECHOD (BANSKÁ BYSTRICA DISTRICT) AND ITS
STATUS IN THE SETTLEMENT STRUCTURE OF THE UPPER POHRONIE REGION

CHRISTOPH RÖTTGER:

- 195 ÜBERLEGUNGEN ZUR ZEITSTELLUNG DER MÜNZEN DER BIATEC-REIHE
209 CONSIDERATIONS ABOUT DATING THE COINS OF THE BIATEC-SERIES
POZNATKY O DATOVANÍ SÉRIÍ MINCÍ TYPU BIATEC

IGOR BAZOVSKÝ – MAGDA PICHLEROVÁ †:

- 211 RÍMSKA KAMENNÁ ARCHITEKTÚRA PRI IRKUTSKEJ ULICI V BRATISLAVE-RUSOVCIACH
232 RÖMISCHE STEINARCHITEKTUR BEI DER IRKUTSKÁ STRASSE IN BRATISLAVA-RUSOVCE

ANDREA NÁMEROVÁ:

- 233 NÁLEZ VOTÍVNEHO OLTÁRIKA Z KOVÁCSOVEJ ULICE V BRATISLAVE-RUSOVCIACH
238 FUND EINES VOTIVALTARS VON DER KOVÁCZOVÁ STRASSE IN BRATISLAVA-RUSOVCE

JÚLIUS VAVÁK:

- 239 KONIEC MORAVSKÉHO DÉMONA? PRÍSPEVOK K IDENTIFIKÁCIÍ VÝJAVU NA VČASNOSTREDOVEKOM HONOSNOM OPASKU Z LOKALITY BŘECLAV – POHANSKO
254 THE END OF THE MORAVIAN DEMON? CONTRIBUTION TO THE IDENTIFICATION OF A SCENE ON AN EARLY MEDIEVAL OSTENTATIOUS BELT FROM THE BŘECLAV – POHANSKO LOCALITY

ZDENĚK FARKAŠ:

- 257 STREDOVEKÉ OPEVNENIE STARÝ ZÁMOK II PRI PEZINKU
295 DIE MITTELALTERLICHE BEFESTIGUNG STARÝ ZÁMOK II BEI PEZINOK

ZDENĚK FARKAŠ – IGOR CHOMA – ROMAN PAŠTEKA – RENÉ PUTIŠKA:

- 299 IDENTIFIKÁCIA MIESTA ULOŽENIA OSTATKOV KARDINÁLA PETRA PÁZMÁNYA A ARCIBISKUPA JURAJA LIPPAYA A NÁLEZ DEPOTU ZLATÝCH MINCÍ V KRYPTÁCH POD PRESBYTÉRIOM DÓMU SV. MARTINA V BRATISLAVE
311 IDENTIFIZIERUNG DES NIEDERLEGUNGSPLATZES DER RELIQUIEN VON KARDINAL PETER PÁZMÁNY UND DES ERZBISCHOFES JURAJ LIPPAY UND EIN HORTFUND VON GOLDMÜNZEN IN DEN KRYPTEN UNTER DEM PRESBYTERIUM DES ST. MARTINS-DOM IN BRATISLAVA

KOLOKVIUM – KOLLOQUIUM

VLADIMÍR TURČAN:

- 313 TRINÁSTY ROČNÍK KOLOKVIÍ K OTÁZKAM RÍMSKO-GERMÁNSKEJ ARCHEOLÓGIE
314 DREIZEHNTER JAHRGANG DER KOLLOQUIEN ZU DEN FRAGEN DER RÖMISCH-GERMANISCHEN ARCHÄOLOGIE

KRISTIAN ELSCHKE:

- 315 KERAMIK VON „RÖMISCH-GERMANISCHEN“ NIEDERLASSUNGEN IN BRATISLAVA-DÚBRAVKA UND STUPAVA-MÁST (WESTSLOWAKEI)
338 KERAMIKA Z „RÍMSKO-GERMÁNSKYCH“ USADLOSTÍ V BRATISLAVE-DÚBRAVKE A V STUPAVE-MÁSTE (ZÁPADNÉ SLOVENSKO)

MAREK KALÁBEK:

- 339 GERMÁNSKÁ KERAMIKA V PŘÍKOPU ŘÍMSKÉHO TÁBORA V OLOMOUCI-NEŘEDÍNĚ
345 GERMANISCHE KERAMIK IM GRABEN DES RÖMISCHEN LAGERS IN OLOMOUC – NEŘETÍN

RADKA KNÁPEK – ONDREJ ŠEDO:

- 347 BARBARSKÁ KERAMIKA Z KONTEXTŮ SE STRATIGRAFICKÝMI VZTAHY K ŘÍMSKÉMU ZDIVU V TRATI NEURISSEN V MUŠOVĚ
376 KERAMIK DER BARBAREN VON KONTEXTEN MIT STRATIGRAPHISCHEN BEZIEHUNGEN ZUM RÖMISCHEN MAUERWERK IN DER FLUR NEURISSEN IN MUŠOV

JÁN RAJTÁR:

- 379 GERMÁNSKE NÁLEZY Z RÍMSKEHO DREVOZEMNÉHO TÁBORA V IŽI
395 DIE GERMANISCHEN FUNDE AUS DEM RÖMISCHEN HOLZ-ERDE-LAGER IN IŽA

VLADIMÍR VARSÍK – TITUS KOLNÍK:

- 401 KERAMIKA Z HLAVNEJ BUDOVY V CÍFERI-PÁCI
411 KERAMIK VOM HAUPTGEBÄUDE IN CÍFER-PÁC

VLADIMÍR TURČAN:

- 413 GERMÁNSKA KERAMIKA Z ANTICKEJ REZIDENCIE V STUPAVE (VÝSKUM V ROKOCH 1987 – 2004)
421 GERMANISCHE KERAMIK AUS DER ANTISCHE REZIDENZ IN STUPAVA (FORSCHUNGEN IN JAHREN 1987 – 2004)

- 423 RECENZIE – BESPRECHUNGEN

SKRATKY ČASOPISOV A PERIODÍK ABKÜRZUNGEN VON ZEITSCHRIFTEN UND PERIODIKA

- Acta Arch. Acad. Scien. Hungaricae = Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest
 Acta Musei Papensis = Pápai múzeumi értesítő – Acta musei Papensis. Veszprém
 Acta RCRF = Acta Rei Cretariae Romanae Fautorum
 AlbaReg = Alba-Regia. Annales musei Stephani Regis. Székesfehérvár
 Altertum = Das Altertum. Berlin
 Ann. Univ. Scien. Budapestiensis = Annales Universitatis Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös nominatae.
 Budapest
 Anodos = Anodos. Studies of the ancient World. Trnava
 Ant. Welt = Antike Welt. Zeitschrift für Archäologie und Urgeschichte. Zürich
 Antaeus = Antaeus. Mitteilungen des Archäologischen Instituts der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.
 Budapest
 Antiquity = Antiquity. A Quarterly Review of Archaeology. Cambridge
 Aragonit = Aragonit. Vedecký a odborný časopis Správy slovenských jaskýň. Liptovský Mikuláš
 Arh. Vestnik = Arheološki Vestnik. Ljubljana
 Arch. Ért. = Archaeologiai Értesítő. Budapest
 Arch. Austriaca = Archaeologia Austriaca. Beiträge zur Paläoanthropologie, Ur- und Frühgeschichte Österreichs.
 Wien
 Arch. Hist. = Archaeologia Historica. Brno
 Arch. Österreich = Archäologie Österreichs. Wien
 Arch. Polona = Archaeologia Polona. Warszawa – Wrocław
 Arch. Polski = Archeologia Polski. Wrocław – Warszawa – Kraków
 Arch. Rozhledy = Archeologické rozhledy. Praha
 Arch. Střední Čechy = Archeologie ve středních Čechách. Praha
 Archäo-Physika = Archäo-Physika. Bonn
 Ars Islamica = Ars Islamica. Detroit
 AVANS = Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku v roku. Nitra
 Balácai Közl. = Balácai Közlemények. Veszprém
 Balcanica = Balcanica. Godišnjak Balkanološkog instituta. Beograd
 Beitr. Mittelalterarch. Österreich = Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich. Wien
 Ber. RGK = Bericht der Römisch-Germanischen Kommission. Frankfurt am Mainz
 BdWestf = Bodenaltertümer Westfalens. Münster
 BpR = Budapesti Regisegei. Budapest
 Bratislava. Čas. USŠ = Bratislava. Časopis Učené spoločnosti Šafaříkovy. Bratislava
 Carnuntum Jahrb. = Carnuntum Jahrbuch. Wien
 Carpatica = Карпатика. Užhorod
 Castrum Novum = Castrum Novum. Nové Zámky
 Commun. Arch. Hungariae = Communicationes Archaeologicae Hungariae. Budapest
 Časopis Moravského Mus. = Časopis Moravského Musea. Brno
 Časopis Moravského Zemského Mus. = Časopis Moravského Zemského Musea. Brno
 Čas. MSS = Časopis Muzeálnej slovenskej spoločnosti. Martin
 Dacia = Dacia. Revue d'Archéologie et d'Histoire Ancienne. Bucarest
 DMÉ = A Debrecéni Déri Múzeum Évkönyve. Debrecen
 FiS = Forschungen in Stillfried. Wien
 Folia Arch. = Folia Archaeologica. Annales Musei Nationalis Hungarici. Budapest
 Fontes Arch. Poznanienses = Fontes Archaeologici Poznanienses. Poznań
 FontArchPrag = Fontes Archaeologici Pragenses. Praha
 Fundber. Österreich = Fundberichte aus Österreich. Wien

Fundort Wien = Fundort Wien – Jahresberichte der Stadtarchäologie Wien. Wien
 Gallaecia = Gallaecia. Revista de Arqueología e Antigüidade. Santiago de Compostela
 Germania = Germania. Anzeiger der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts
 Frankfurt am Mainz
 Herman Ottó Múz. Évk. = A Herrmann Ottó Múzeum Évkönyve. Miskolc
 Hist. Carpatica = Historica Carpatika. Košice
 Hist. Slov. = Historica Slovaca. Bratislava
 Jahrb. RGZM = Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums. Mainz
 Jižní Morava = Jižní Morava. Vlastivědný Sborník. Mikulov
 Kunde = Die Kunde. Zeitschrift für Ur- und Frühgeschichte. Hildesheim
 LF = Listy filologické. Orgán Jednoty českých filologů v Praze. Praha
 Janus Pannonius Múz. Évk. = A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. Pécs
 JNG = Jahrbuch für Numismatik und Geldgeschichte. München
 MarbSt = Marburger Studien zur Vor- und Frühgeschichte. Marburg/Lahn
 Mat. i Spraw. Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego. Rzeszów
 Mat. Starożytne = Materiały Starożytne. Wrocław – Warszawa – Kraków
 Mat. Starożytne i Wczesnośred. = Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne. Wrocław – Warszawa – Kraków –
 Gdańsk
 Mitt. Arch. Inst. Ungar. Akad. = Mitteilungen des Archäologischen Instituts der Ungarischen Akademie der
 Wissenschaften. Budapest
 Mitt. Österr. Arbeitsgemeinschaft Ur- u. Frugesch. = Mitteilungen der Österreichischen Arbeitsgemeinschaft für Ur-
 und Frugeschichte. Wien
 Mitt. Prähist. Komm. = Mitteilungen der Prähistorischen Kommission der österreichischen Akademie der
 Wissenschaften. Wien
 Musaica = Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského. Bratislava
 NAFN = Neue Ausgrabungen und Forschungen in Niedersachsen. Hildesheim
 NČČsl = Numismatický časopis československý. Praha
 NumSb = Numismatický sborník. Praha
 NumZ = Numismatische Zeitschrift. Wien
 Pam. Arch. = Památky Archeologické. Praha
 Pam. Múz. = Pamiatky a múzeá. Revue pre kultúrne dedičstvo. Bratislava
 PBF = Prähistorische Bronzefunde. München
 Praehist. = Praehistorica. Praha
 Prähist. Zeitschr. = Praehistorische Zeitschrift. Berlin
 Pravěk N. Ř. = Pravěk. Nová Řada. Sborník Příspěvků Moravských a Slezských Archeologů. Brno
 Přehled Výzkumů = Přehled výzkumů AÚ ČSAV. Brno
 Przegład Arch. = Przegład Archeologiczny. Poznań – Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk
 Rad Vojvodanskih Muz. = Rad Vojvodanskih Muzeja. Novi Sad
 Referáty Liblice = Referáty o pracovných výsledcích československých archeologů. Liblice
 RLö = dER römische Limes in österreich. Wien
 Saalburg-Jahrb. = Saalburg-Jahrbuch. Bericht des Saalburgmuseums. Bad Homburg – Berlin
 Savaria = Savaria – A Vas Megyei Múzeumok értesítője – Hungaricana. Szombathely
 Sborník Československé Společnosti Arch. = Sborník Československé Společnosti Archeologické při ČSAV. Praha
 Sborník Narod. Mus. Praha = Sborník Národního musea v Praze. Praha
 Sborník Prací Fil. Fak. Brno = Sborník Prací Filosofické Fakulty Brněnské University. Brno
 Situla = Situla. Razprave Narodnega Muzeja v Ljubljani. Ljubljana
 Slov. Arch. = Slovenská archeológia. Časopis Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied v Nitre. Nitra
 Slov. Kras = Slovenský Kras. Zborník Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši.
 Liptovský Mikuláš
 Slov. Národopis = Slovenský národopis. Časopis Slovenskej akadémie vied. Bratislava
 Slov. Num. = Slovenská numizmatika. Nitra.
 Specimina Nova = Specimina Nova Pars Prima Sectio Mediaevalis. Pécs
 Spravodaj SSS = Spravodaj Slovenskej speleologickej spoločnosti. Liptovský Mikuláš

Spraw. Arch. = Sprawozdania Archeologiczne. Wrocław
SProsv = Starohrvatska prosvjeta. Zagreb
SMOL = Střední Morava. Kulturně-historická revue. Olomouc
Studia Arch. et Mediaevalia = Studia archeologia et mediaevalia. Bratislava
SAÚ Brno = Studie Archeologického ústavu ČSAV v Brně. Brno
Stud. Arch. Brunensia = Studia Archaeologica Brunensia. Brno
Stud. Mediaevalia Pragensia = Studia Mediaevalia Pragensia. Praha
Stud. Mythologica Slavica = Studia mythologica Slavica. Ljubljana
Sudeta = Sudeta. Zeitschrift für Vor- und Frühgeschichte. Reichenberg
Štud. Zvesti AÚ SAV = Študijné zvesti Archeologického ústavu Slovenskej Akadémie vied. Nitra
UPA = Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie
Veszprém Megyei Múz. Közl. = A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. Veszprém
Vlastivědný věstník Moravský = Vlastivědný věstník Moravský. Brno
VSL Pravek = Východoslovenský pravek. Košice
WNum = Wiadomości Numizmatyczne. Warszawa
Zalai Múz. = Zalai Múzeum. Zalaegerszeg
Zbor. MMB = Bratislava. Zborník múzea mesta Bratislavy. Bratislava
Zbor. SNM Arch. = Zborník Slovenského národného múzea. Archeológia. Bratislava
Zbor. SNM Hist. = Zborník Slovenského národného múzea. História. Bratislava
Zprávy Československé společnosti arch. = Zprávy Československé společnosti archeologické při Československé akademii věd. Praha
ZPP = Zprávy památkové péče. Praha
ZprStAÚ = Zprávy československého státního archeologického ústavu. Praha